

Agroforestry in Vlaanderen

subsidiemogelijkheden en regelgeving

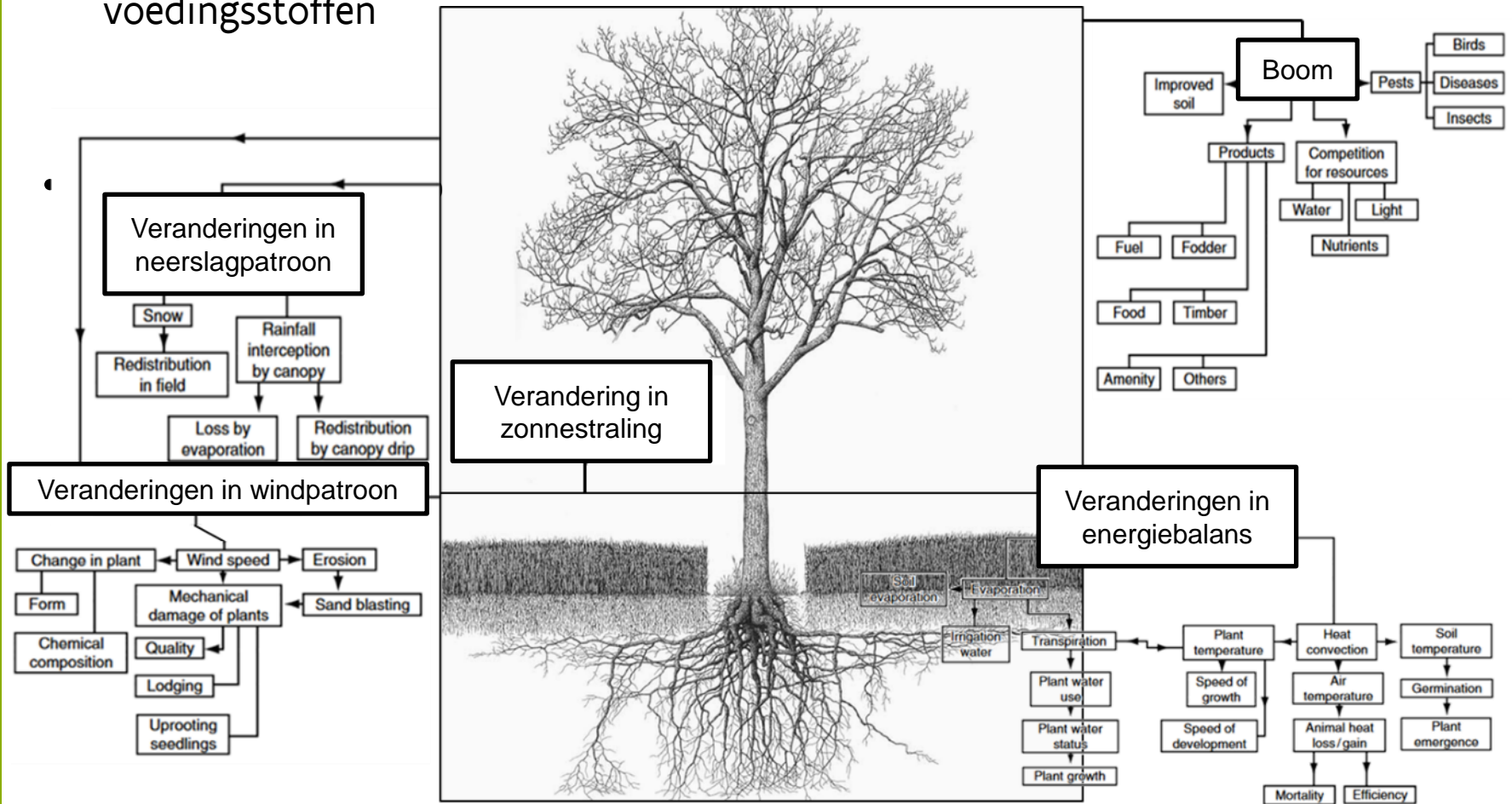
Koolstofopslag via boslandbouw – slotevent 18 juni 2024 – Bert Reubens

Bomen op het veld...

Buffer – (bio)diversiteit – resource efficiency

- Microklimaat: hoeveelheid licht, wind, temperatuur
- Beschikbaarheid van water & voedingsstoffen
- Biodiversiteit
- Gewasopbrengst
- ...

Wat heeft agroforestry te bieden?

Kort samengevat: kansen om in te spelen op uitdagingen:

- Buffering tegen extreme weersomstandigheden
- Waterbuffer
- Tegengaan van emissies via lucht, bodem en water
- Efficiënter gebruik van natuurlijke hulpbronnen
- Afremmen van erosierisico
- Versterken van biodiversiteit en creëren van corridors
- **Koolstofopslag**
- Financiële risicospreiding en inspelen op nieuwe markten
- ...

Dé troef ≠ de perfecte maatregel voor elk van deze aspecten
= multifunctionaliteit

Waarom boeren bomen willen

Om zoveel meer redenen dan we denken...

- (1) Ter ondersteuning van hun landbouwactiviteiten
- (2) Zorg voor landschap en biodiversiteit
- (3) Producten en ecosysteemdiensten
- (4) Esthetiek – aangename werkomgeving – verbinding

Dit resulteert in een enorme diversiteit aan systemen van bomen in een landbouwlandschap

“Agroforestry is the result of farmers growing trees for the reasons they want” (Rowan Reid, Bambra Agroforestry Farm)

Succes is sterk afhankelijk van doordachte planning, aanleg en beheer

Maar ook en vooral...

Van een stimulerende omgeving

- Sociale context
- Lokaal bestuur
- Regelgeving
- Afzetmarkt en toelevering
- Financiële stimuli
- ...

Aanplantsubsidie boslandbouw (BLS)

- 75% van alle kosten gerelateerd aan de aanplant
 - Aankoop plantgoed
 - Kosten arbeid en machinaal werk
 - Kosten versteviging en bescherming
- Zelf aanplanten? Max 8 euro per boom voor arbeid
- Naaldbomen, laagstam fruit en aantal (invasieve) exoten uitgesloten
- Maximale plantmaat beperkt tot HS 10/12, blote wortel

Aanplantsubsidie boslandbouw (BLS)

Voorwaarden

- [Actieve landbouwer](#)
- Perceel gelegen in Vlaams gewest
- Min 30 bomen/ha – max flexibel (basis = 200)
- Min 0,5 ha
- In landbouwgebruik
 - Geregistreerd in VA in minstens 1 van de 2 voorafgaande jaren
 - Teelt jaarlijks aan te geven in VA
- Bomen blijven minstens 10 jaar staan

Meer info

[Website Agentschap Landbouw en Zeevisserij](#)

[Kennisloket Agroforestry Vlaanderen](#)

Onderhoudsubsidie (BLO)

- Recent – sinds vorig jaar.
- Zelfde voorwaarden als BLS voldaan
- AMKM - Verbintenis 5 jaar
- Forfaitair bedrag van 270 €/ha/jaar
- Zichtbare snoei
- Strook beheerd ifv ongehinderde groei bomen
- Geen herbiciden
- Veebescherming onderhouden

Meer info

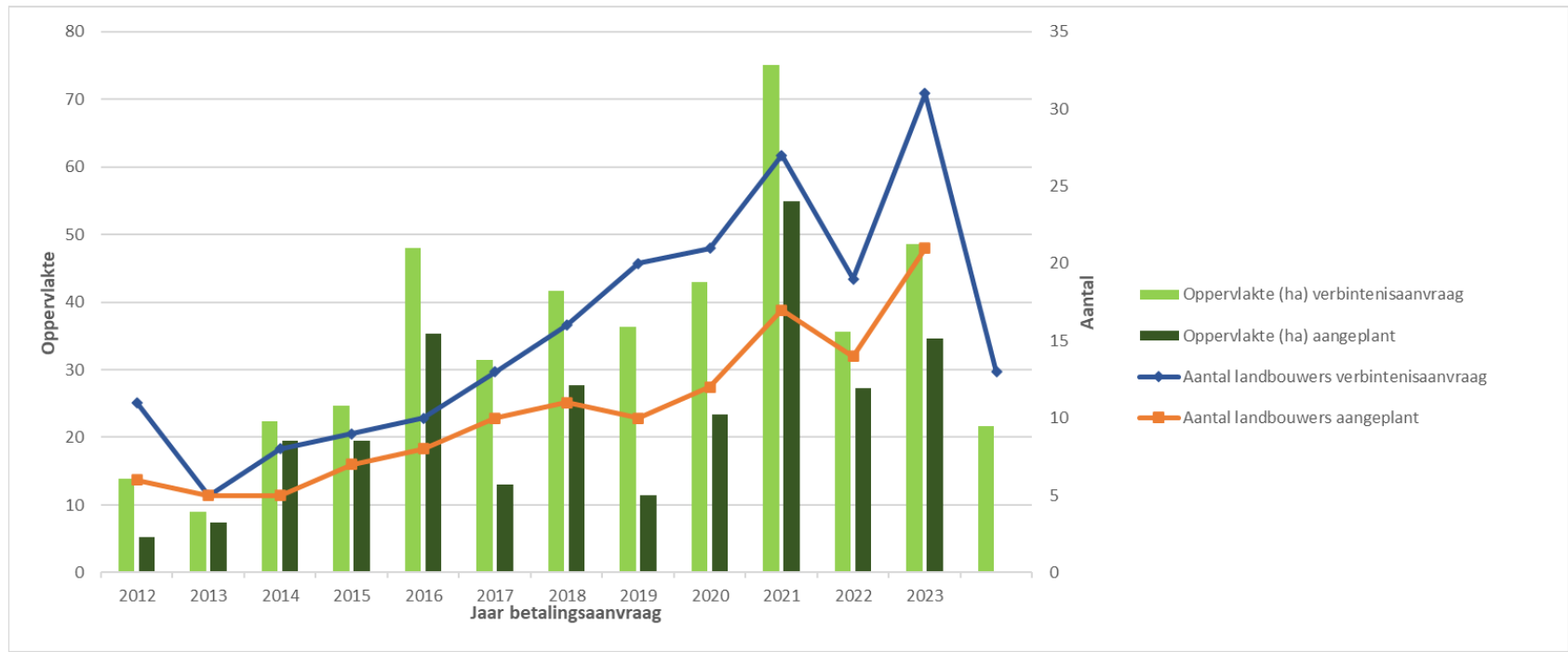
[Website Agentschap Landbouw en Zeevisserij](#)

[Kennisloket Agroforestry Vlaanderen](#)

Evolutie in Vlaanderen

- Aangeplant via BLS periode 2011-2023
 - 275 ha
 - 125-tal landbouwers
 - Gemiddelde perceelsgrootte 2,2 ha (0,5 tot 12)
 - Gemiddelde dichtheid 84 bomen/ha (30 tot >200)
 - Gemiddeld 5 boomsoorten (1 tot >30)
 - Fruit- en notenbomen meest frequent
 - 40% biologische bedrijfsvoering
- Daarnaast ook (steeds meer?) agroforestry buiten de steunmaatregel

Evolutie in Vlaanderen

- Significant verschil tussen aanvraag en aanplant
- 275 ha aangelegd <-> 450 ha aangevraagd
- Stijgende trend tot enkele jaren geleden
- Impact van nieuwe GLB (voorwaarde actieve landbouwer) merkbaar
- Kantelpunt? Kan twee richtingen uitgaan

Mag ik die bomen dan wel oogsten?

- Voor oudere aanplanten af en toe nog onderwerp van discussie: vage grens agroforestry ⇔ bos – natuur -KLE

Limburgse silvopastorale boslandbouw - hectarepremie's of niet? De vraag van één miljoen.

(Wervel)

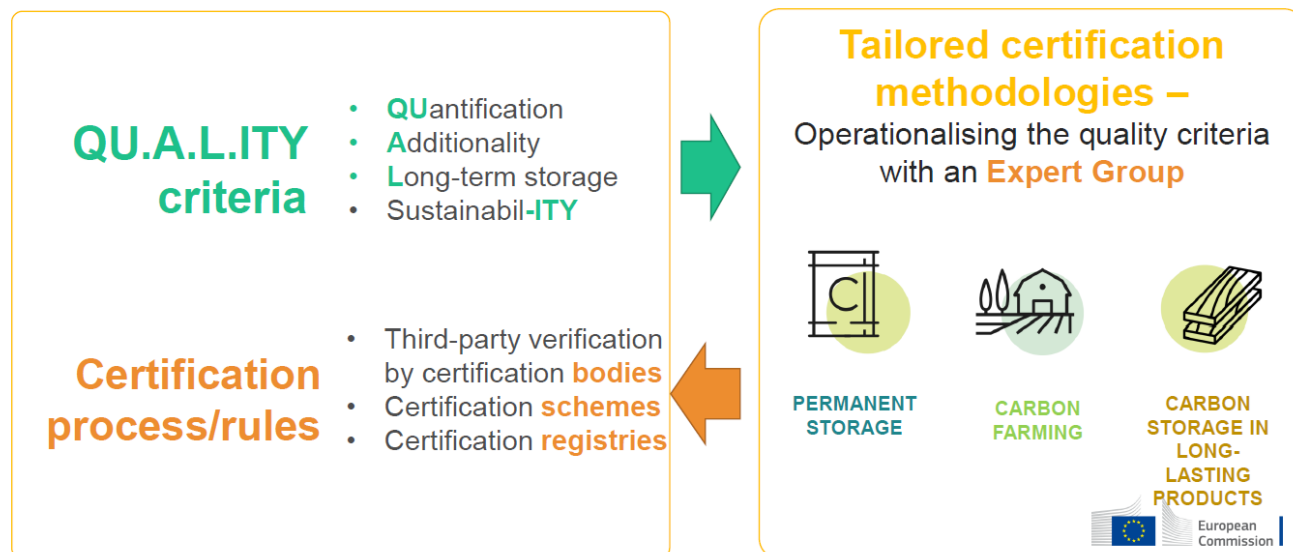
Mag ik die bomen dan wel oogsten?

- Voor oudere aanplanten af en toe nog onderwerp van discussie: vage grens agroforestry ↔ bos – natuur - KLE
- Sinds 2012: steunmaatregel voor aanleg van agroforestry percelen (BLS)
- Daarbij ook: (geregistreerde) agroforestry percelen erkend als productiesysteem én als uitzondering gedefinieerd in onder meer Bosdecreet, Veldwetboek en Codex ruimtelijke ordening.
- Al lang hangende: Natuurdecreet => overleg lopend
- Bijzondere situaties: Beschermd en erfgoedlandschappen

Mag ik die bomen dan wel oogsten?

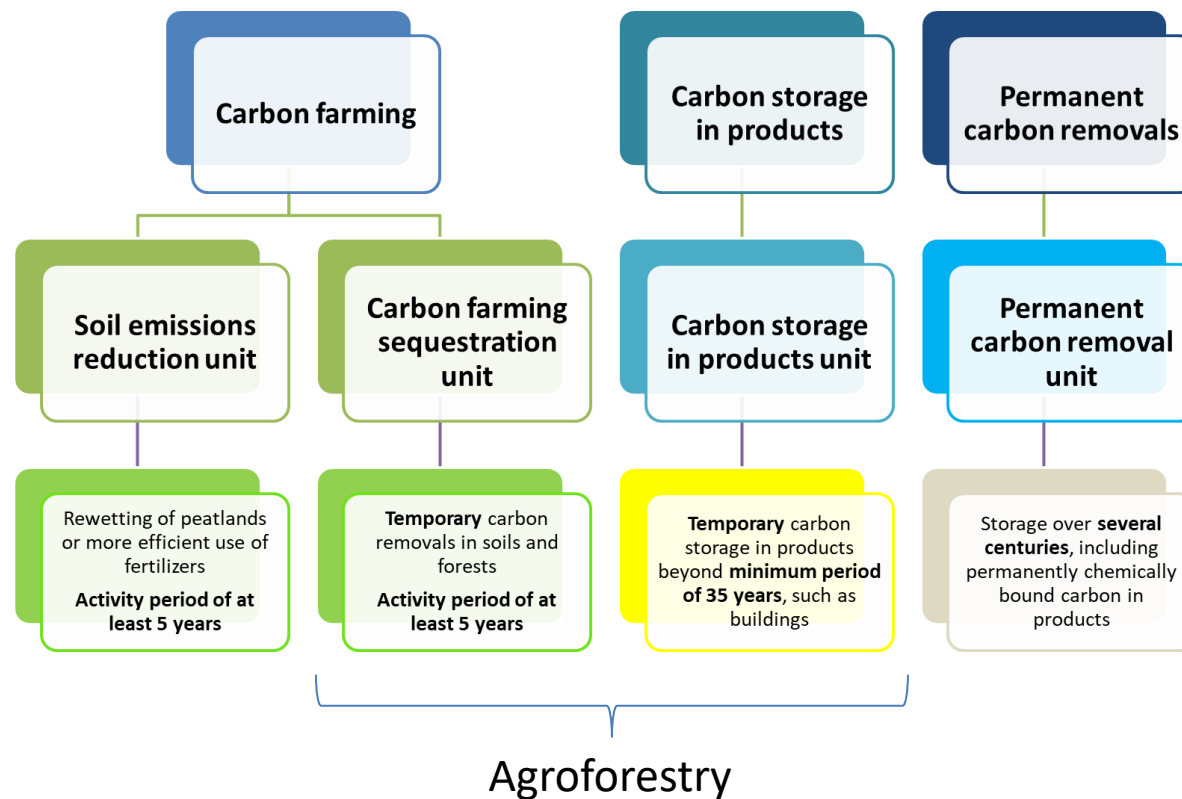
Quid Carbon Removal Certification Framework?

- Regels voor het kwantificeren, monitoren en rapporteren van klimaatvoordelen van koolstofverwijdering met als doel investeringen in deze activiteiten binnen de EU te versnellen.
- Onderscheidt types activiteiten voor koolstofverwijdering (+ eenheden)
- Financiering komt hier niet aan bod
- Status: akkoord tussen EU Raad en Parlement april '24 => details uitwerken in Delegated Acts

Mag ik die bomen dan wel oogsten?

Quid Carbon Removal Certification Framework?

Andere (vragen rond) wetgeving

- Naast vragen rond oogst: mag ik wel planten?
- Welke afstandsregels, welke soorten, welke consequenties voor bestemming of grondwaarde?
- Maar ook indirect veel wetgeving van tel op het bedrijf...
- Voedselveiligheid
 - Op het veld (cfr ook combinatie met dieren)
 - Oogst, verwerking en vermarkting
- Wetgeving inzake economie en ondernemen
- Infrastructuur en vergunningen
- Dierenwelzijn
- ...

Overzicht & oplossingen

- Op het [kennisloket agroforestry Vlaanderen](#): overzicht wetgeving van belang voor:
 - Planten van bomen en struiken op akkers en weides
 - Afstandsregels voor het planten van bomen en struiken
 - Voedselbossen
 - Agroforestry systemen met buitenvarkens
 - Teelt, oogst, verwerking en vermarkting van fruit en noten
- Dialoog met beleidsactoren

What's next – stimulerende omgeving?

- Agroforestry kan inspelen op heel wat maatschappelijke uitdagingen en beleidsdoelstellingen
- Er is een visie en een ambitie nodig. Er is ruimte en vrijheid nodig om te ondernemen.
- Rechtsonzekerheid aanpakken – transparante spelregels
- Hiaten in de regelgeving aanpakken
- Coherentie – connectie met beleidsdoelen op diverse niveaus
- Problemen met betrekking tot toegang tot land en grondbezit aanpakken
- Regelgeving op maat van de vaak gemengde, diverse, kleinschalige context?

Bedankt! Vragen?

Contact

bert.reubens@ilvo.vlaanderen.be

info@agroforestryvlaanderen.be

www.agroforestryvlaanderen.be

bosplus.be/projecten/co2-capteren-via-boslandbouw/

AGROFORESTRY
VLAANDEREN

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

provincie
Oost-Vlaanderen